

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobkyně: **E. M.**, zastoupené Mgr. Martinem Pechem, advokátem se sídlem Malá 6, Plzeň, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 6. 2008, č. j. x, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 2. 12. 2008, č. j. 16 Cad 232/2008 – 8,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobkyně brojí včas podanou kasační stížností proti v záhlaví uvedenému usnesení Krajského soudu v Plzni, kterým byla odmítnuta její žaloba podaná proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 6. 2008, č. x. Tímto rozhodnutím žalovaná přiznala žalobkyni starobní důchod podle § 29 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb.

V žalobě žalobkyně uvedla, že po přepočtu činí její důchod 120 €, tato částka je pro životní potřeby nedostatečná; z Řecka za 2800 dnů pojištění dostávala 205 € a v České republice za 5153 dnů jen 120 €, přitom v Řecku vydělávala mnohem méně než v České republice. Žalobkyně požadovala minimální důchod navýšit o sociální příplatek, protože z něj nebyla schopna uhradit své životní potřeby.

Krajský soud uvedl, že je mu z jeho rozhodovací činnosti známo, že se žalobkyní byla projednávána věc pod spisovou značkou 16 Cad 126/2007 proti žalované v řízení o žalobě ze dne 23. 10. 2006 proti rozhodnutí žalované ze dne 25. 7. 2006 č. x. Řízení v této

věci bylo zastaveno usnesením ze dne 28. 11. 2008, neboť podle krajského soudu bylo nepochybné, že vydáním nyní napadeného rozhodnutí ze dne 23. 6. 2008 žalovaná vyhověla žádosti žalobkyně o přiznání starobního důchodu jen za doby pojištění získané v České republice a nezhodnocené řeckým nositelem pojištění, čímž došlo k jejímu uspokojení v tomto řízení. Původně byl žalobkyni k její žádosti ze dne 11. 8. 2005 přiznán důchod od 1. 5. 2004 podle § 29 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. ve výši 1313 Kč měsíčně při započtení dob pojištění získaných v důchodovém pojištění českém, německém a řeckém. Nově vydaným rozhodnutím po souhlasu žalobkyně ze dne 23. 6. 2008 jí žalovaná přiznala starobní důchod od 4. 8. 2001 podle § 29 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb. ve výši 2378 Kč měsíčně při započtení dob pojištění získaných pouze v českém důchodovém pojištění. Přiznaný starobní důchod žalobkyně byl vyšší než zákonem stanovená minimální výše starobního důchodu.

Krajský soud zjistil, že žalobkyně podala žalobu proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 6. 2008, které bylo dle názoru soudu vydáno po jejím souhlasu v rámci řízení vedeného pod sp. zn. 16 Cad 126/2007 v souladu s § 62 odst. 1 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále „s. ř. s."). Žalobkyně napadla rozhodnutí žalované ze dne 23. 6. 2008, které ke dni podání žaloby nebylo v právní moci a nebylo tomu tak ani v době vydání napadeného usnesení. Nebyly proto splněny nezbytné podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný, jelikož předmětné rozhodnutí žalované ze dne 23. 6. 2008 nabude právní moci až dnem právní moci usnesení krajského soudu sp. zn. 16 Cad 126/2007 ze dne 28. 11. 2008. Krajský soud proto žalobu podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítl.

Krajský soud taktéž uvedl, že si je vědom svého pochybení, za které se žalobkyni omluvil v citovaném usnesení ze dne 28. 11. 2008 sp. zn. 16 Cad 126/2007 (usnesení o zastavení řízení), neboť v písemném dotazu soudu ze dne 8. 8. 2008, zda žalobkyně souhlasí s návrhem žalované na zastavení soudního řízení, zda byla postupem žalované uspokojena a zda a jaké náklady řízení účtuje, bylo nedopatřením uvedeno, že v záporném případě má žalobkyně sdělit důvody svého nesouhlasu a podat i proti novému rozhodnutí žalované žalobu, namísto správného upozornění, že podle § 62 odst. 5 s. ř. s. rozhodnutí podle odstavce 1 (tj. v této věci rozhodnutí žalované ze dne 23. 6. 2008) nabývá právní moci nebo obdobných právních účinků dnem právní moci rozhodnutí soudu o zastavení řízení.

Usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 2. 12. 2008, č. j. 16 Cad 232/2008 o odmítnutí žaloby napadla stěžovatelka kasační stížností, která směřovala rovněž proti usnesení téhož soudu o zastavení řízení ze dne 28. 11. 2008, v níž uvedla, že jí byl starobní důchod vypočítán z menšího základu, než měl být, a sice o 5153 dnů. Poněvadž nedošlo k tomu, aby s touto dobou „kalkulovala řecká strana" měla za to, že výše jejího důchodu bude odpovídat veškeré odpracované době. Nárok stěžovatelky jakožto řeckého reemigranta nebyl bilaterální dohodou mezi ČSSR a Řeckem z roku 1985 nijak vypořádán. Pokud žalovaná poukázala na skutečnost, že se mohlo jednat o postup řecké strany (možná spíše administrativní chybu), která fakticky nepřevzala nárok a tento nevykázala na formuláři E 205 (GR), pak stěžovatelka namítá, že rozhodně nepobírala starobní důchod v obou státech. Česká strana neměla důchod dopředu vyplatit Řecku, ale měla ho po dosažení důchodového věku zaplatit přímo stěžovatelce. Soud měl taktéž stěžovatelku více procesně poučit o tom, jaký postup má zvolit pro vymožení nároku, neboť nezná tuzemské právo a je limitována částečnou jazykovou bariérou.

Stěžovatelka si váží toho, že její důchod byl částečně navýšen ve smyslu splnění podmínky podle § 29 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., nicméně jelikož nebyla se svým nárokem plně uspokojena, nezbylo jí nic jiného než zvolit jediný opravný prostředek, který měla ve věci k dispozici, respektive jediný opravný prostředek, o kterém byla obecným soudem poučena. Stěžovatelka si v rozporu s tvrzením krajského soudu nemyslí, že by žalovaná mohla jakékoli peněžní prostředky, které již stěžovatelce vyplatila na základě nepravomocného rozhodnutí, žádat zpět. Stěžovatelka dále nesouhlasí s tím, že jí nebyla přiznána náhrada nákladů řízení před krajským soudem. Navrhla proto, aby Nejvyšší správní soud rozhodnutí Krajského soudu v Plzni zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Vyjádření ke kasační stížnosti nebylo žalovanou podáno.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná. Nejvyšší správní soud dále přezkoumal kasační stížností napadené usnesení krajského v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán jejím rozsahem a uplatněnými stížními důvody. Přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle § 109 odst. 3 s. ř. s. je Nejvyšší správní soud vázán důvody kasační stížnosti; to neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné [§ 103 odst. 1 písm. c)] nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné [§ 103 odst. 1 písm. d)], jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné.

Je-li kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby nebo o zastavení řízení, přichází pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvod vyjádřený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., jenž spočívá v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení. Pod tento důvod spadá také případ, kdy vada řízení před soudem, resp. porušení procesního předpisu, mělo nebo mohlo mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení, a dále vada řízení spočívající v tvrzené zmatečnosti řízení před soudem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 – 98, publikovaný pod č. 625/2005 Sb. NSS). Předpokladem úspěšnosti kasační stížnosti spočívající na důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. je, aby soudem vydané rozhodnutí bylo v rozporu (a tedy nezákonné) s ustanoveními soudního řádu správního upravujícími jednak důvody odmítnutí návrhu (§ 46) a jednak důvody zastavení řízení (§ 47).

Zdejší soud ze soudního spisu zjistil, že napadené usnesení krajského soudu o odmítnutí žaloby ze dne 2. 12. 2008 č. j. 16 Cad 232/2008 proti novému rozhodnutí žalované ze dne 23. 6. 2008 a usnesení krajského soudu ze dne 28. 11. 2008 č. j. 16 Cad 126/2007 - 58 o zastavení řízení proti původnímu rozhodnutí žalované ze dne 25. 7. 2006 bylo stěžovatelce doručeno téhož dne 8. 12. 2008.

O věci samé uvážil Nejvyšší správní soud následovně:

Podle § 47 písm. b) s. ř. s. *soud řízení usnesením zastaví, prohlásí-li navrhovatel, že byl po podání návrhu postupem správního orgánu plně uspokojen (§ 62).*

§ 62 odst. 1 až 5 s. ř. s. obsahuje úpravu procesního institutu uspokojení navrhovatele. Podle tohoto ustanovení:

(1) Dokud soud nerozhodl, může odpůrce vydat nové rozhodnutí nebo opatření, popřípadě provést jiný úkon, jimiž navrhovatele uspokojí, nezasáhne-li tímto postupem práva nebo povinnosti třetích osob. Svůj záměr navrhovatele uspokojit sdělí správní orgán soudu a vyžádá si správní spisy, pokud je již soudu předložil.

(2) Předseda senátu stanoví lhůtu, v níž je třeba rozhodnutí vydat, opatření nebo úkon provést a oznámit je navrhovateli i soudu; uplyne-li tato lhůta marně, pokračuje soud v řízení.

(3) Dojde-li oznámení odpůrce podle odstavce 2 soudu, vyzve předseda senátu navrhovatele, aby se ve stanovené lhůtě vyjádřil, zda je postupem správního orgánu uspokojen. Zmeškání této lhůty nelze prominout.

(4) Soud řízení usnesením zastaví, sdělí-li navrhovatel, že je uspokojen. Soud řízení zastaví i tehdy, nevyjádří-li se takto navrhovatel ve stanovené lhůtě, jestliže ze všech okolností případu je zřejmé, že k jeho uspokojení došlo.

(5) Rozhodnutí, opatření nebo úkon podle odstavce 1 nabývá právní moci nebo obdobných právních účinků dnem právní moci rozhodnutí soudu o zastavení řízení.

Úvodem lze uvést, že i nové rozhodnutí správního orgánu, pokud ve smyslu § 62 odst. 5 s. ř. s. nabylo právní moci až právní mocí usnesení soudu o zastavení řízení, je možno napadnout samostatnou žalobou, tak tomu však v nyní projednávané věci nebylo, neboť podmínky žalobního přezkumu u posuzovaného rozhodnutí žalované ze dne 23. 6. 2008 nebyly dány.

Ze znění ust. § 62 odst. 5 s. ř. s. za dané procesní situace vyplývá, že žaloba proti novému rozhodnutí žalované ze dne 23. 6. 2008 směřovala proti rozhodnutí, jenž nenabylo právní moci, a proto také nemohlo být předmětem soudního přezkumu, který se omezuje na rozhodnutí pravomocná. Právní moc nového rozhodnutí žalované je totiž ze zákona odložena až ke dni nabytí právní moci usnesení soudu o zastavení řízení.

Jinými slovy, vzhledem k tomu, že řízení o žalobě proti původnímu rozhodnutí žalované nebylo do vydání napadeného usnesení krajského soudu o odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. ukončeno jeho zastavením pro uspokojení stěžovatelky, nemohlo tudíž za této situace mít její nové rozhodnutí ze dne 23. 6. 2008 žádné právní účinky, např. vliv na předchozí rozhodnutí žalované a nebylo tudíž způsobilé k soudnímu projednání.

Zohlednit a přezkoumat nepravomocné rozhodnutí vydané žalovanou ve snaze uspokojit stěžovatelku v žalobním řízení by bylo možno až po pravomocném zastavení žalobního řízení. K němu krajský soud přikročil, dané usnesení o zastavení řízení však bylo rozsudkem Nejvyššího správního soudu č. j. 3 Ads 35/2009 - 153, ze dne 4. 8. 2010, zrušeno, neboť krajský soud zastavil řízení nezákonně, a to i přes výslovné sdělení stěžovatelky doručené krajskému soudu ve stanovené lhůtě, že vydáním nového rozhodnutí nebyla uspokojena a nesouhlasí se zastavením řízení. Za toho stavu měl krajský

soud pokračovat v řízení, jako by nové správní rozhodnutí žalované nebylo vydáno, a o věci meritorně rozhodnout.

Vyslovené závěry nemůže zvrátit ani nesprávné poučení krajského soudu, na nějž poukazuje stěžovatelka v kasační stížnosti, v němž soud stěžovatelku vyzval, aby v případě, pokud nebyla vydáním nového rozhodnutí žalované uspokojena, podala i proti novému rozhodnutí žalobu, namísto toho, že soud měl stěžovatelku vyzvat, aby se ve stanovené lhůtě, jejíž zmeškání nelze prominout, vyjádřila, zda byla postupem správního orgánu uspokojena, a poučit ji o tom, že pokud se ve lhůtě nevyjádří a ze všech okolností případu bude zřejmé, že k uspokojení došlo, soud řízení zastaví.

Nejvyšší správní soud ve svém usnesení publikovaném pod č. 737/2006 Sb. NSS již konstatoval, že nesprávné poučení krajského soudu o přípustnosti kasační stížnosti proti jeho rozhodnutí (v daném případě proti usnesení o přerušení řízení) nemůže založit její přípustnost. Obdobně tedy ani v nyní posuzovaném případě nemohlo nesprávné poučení obsažené ve výzvě krajského soudu podle § 62 odst. 3 s. ř. s. založit přípustnost žaloby proti nepravomocnému rozhodnutí žalované vydaného postupem podle § 62 s. ř. s.

Krajský soud v Plzni tím, že žalobu odmítl, postupoval v souladu se zákonem. Ze všech výše uvedených důvodů proto dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že napadený rozsudek netrpí vadami podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. a kasační stížnost proto v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl jako nedůvodnou.

Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, správní orgán ve věcech důchodových nemá právo na náhradu nákladů řízení ani v případě procesního úspěchu, Nejvyšší správní soud proto nepřiznal náhradu nákladů řízení žádnému z účastníků (§ 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 4. srpna 2010

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu